

Länstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (32)

Datum
2023-10-04

Ärendebeteckning
551-7215-2022

Anläggningsnr
2584-114

Mark- och miljödomstolen
mmd.umea@dom.se
Domare 2:7

Copperstone Viscaria AB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till gruvverksamhet m.m. vid Viscaria, Kiruna kommun

Mål nr M 954-22

Mark- och miljödomstolen har genom kungörelse den 24 maj 2024 (aktbilaga 135) berett länsstyrelsen möjlighet att yttra sig över Copperstone Viscaria AB:s, nedan kallat bolaget, ansökan i ovan rubricerat mål.

Efter medgivet anstånd med att avge yttrande vill länsstyrelsen anförda följande.

1 Behov av reviderad/uppdaterad ansökan

Länstyrelsens bedömning i ärendet bygger så här långt, inte endast på de uppgifter som bolaget har redovisat genom ansökningshandlingarna, utan även på ett flertal betydelsefulla uppgifter och förklaringar som länsstyrelsen har erhållit från bolaget underhand. Allt i syfte att på ett tidseffektivt sätt läka de väsentligaste bristerna för att därigenom möjliggöra en så snar bedömning som möjligt av tillåtlighetsfrågan i sak.

De uppgifter som länsstyrelsen har erhållit och bedömt tillsammans med hittills ingivna ansökningshandlingar i målet, har bringat klarhet i vissa betydelsefulla avseenden, vilket länsstyrelsen bedömer är positivt. Det är exempelvis fråga om uppgifter som länsstyrelsen har uppfattat att bolaget hänvisar till som grund för sina bedömningar och slutsatser, men som nu kan uppfattas som oklara och motstridiga, vid jämförelse mellan huvuddokument och underbilagor, som har kompletterats i olika avseenden.

Exempelvis beskriver bolaget nuläget i recipienterna för vissa parametrar i tabell 14 i aktbilaga 101, Bilaga B5 (s. 38). Längre fram i samma bilaga, i tabell 25, 27 och 40 (s. 64, 66 och 86), redovisar bolaget återigen nuvarande halter av samma ämnen och i samma övervakningsstationer i recipienterna, då i syfte att jämföra med modellerade framtida halter vid avvattning av gruvan samt under drift. Länsstyrelsen konstaterar att halterna för nuläget vad gäller bland annat zink och uran inte stämmer överens med varandra. Redovisad halt uran avviker så pass mycket i Rautasälven (KVA180) att bolaget till och med gör olika statusklassificeringar av nuläget, beroende på vilken tabell som avses; i tabell 14 klassificeras Rautasälven som måttlig status avseende uran, och som god status i tabell 25 och 27. Det är av yttersta vikt att beskrivningen av nuläget i recipienterna är transparent, för att möjliggöra en bedömning av sökt verksamhet enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

Ett annat exempel på motstridiga uppgifter i bolagets ansökningshandlingar är tabell 20 och 37 i aktbilaga 101, Bilaga B5 (s. 61 och 79). I tabell 20 anger bolaget att det i dagsläget transporteras 80 kg uran per år i Leväjoki (VVA17). Medan bolaget redogör för en masstransport av uran på 68 kg per år i samma övervakningsstation i tabell 37. Liknande diskrepans redovisas för masstransport av uran i Luossajärvis utskov (KVA145) i samma tabeller.

Det är av yttersta vikt att uppgifterna i ansökningshandlingarna är transparenta och möjliga att förstå. Det är viktigt att det framgår vilka uppgifter som är de korrekta och som ska ligga till grund för bedömningen av tillåtligheten. Länsstyrelsen bedömer att det kvarstår behov av ytterligare klargöranden av betydelse för att möjliggöra en slutlig bedömning i tillåtlighetsfrågan.

Det innebär samtidigt att bolagets ansökan bör kompletteras och revideras/uppdateras på grund av att de uppgifter som finns redovisade i målet, nu inte är identiska med vad länsstyrelsen har erhållit från bolaget underhand i samband med bolagets fortsatta planering av Viscariaprojektet och det ytterligare modelleringsarbete (DHI) som företagits, allt i syfte att efterkomma vad som framgår av 22 kap. 21 § miljöbalken. Av lagrummet framgår att en dom ska grundas på uppgifter som framkommit vid syn och annan förhandling inför domstolen, samt på vad handlingarna innehåller.

Bolagets ansökan bör även kompletteras och revideras/uppdateras, för att det ska finnas ett tillräckligt tydligt underlag i målet, allt i syfte att möjliggöra bedömning av behovet av att föreskriva nödvändiga, samt tydliga villkor och andra försiktighetsmått. (NJA 2006 s. 310 och NJA 2010 s. 516). Detta avser inte endast villkor, skyddsåtgärder och

försiktighetsmått i övrigt som är förknippade med tillåtlighetsfrågan enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

2 Utsläpp till vatten

2.1 Inställning

2.1.1 Tillåtlighet enligt 5 kap. 4 § miljöbalken

Länsstyrelsen kan för närvarande inte ta ställning i fråga om den sökta verksamhetens tillåtlighet, när det rör effekter till följd av utsläpp till vatten, enligt 5 kap. 4 § miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att det är den mest centrala frågan för tillåtligheten. Denna bedömning avser alla tre stadier av den sökta verksamheten: avvattningsfas, full driftsfas, samt efter stängning. Utsläppsämnen som är av betydelse för tillåtlighetsbedömningen är: uran, nitratkväve och totalfosfor.

2.1.2 Behov av kompletteringar

Länsstyrelsen har uppfattat att det för närvarande föreligger brister och oklarheter av betydelse för att möjliggöra bedömning av tillåtligheten i fråga om den sökta verksamhetens utsläpp till vatten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma den sökta verksamhetens tillåtlighet när det gäller utsläpp till vatten, behöver bolaget inkomma med kompletteringar och förtydliganden. Länsstyrelse redogör i det följande för dessa kompletteringar.

- Länsstyrelsen uppfattar att det råder oklarhet i fråga om vilken skadelindringshierarki som är kopplad till utsläppsscenario 2 och 3. Länsstyrelsen har inte kunnat utläsa vilken utsläppslösning i första hand, respektive i andra hand, eller kombination härav, som kan vidtas och när (över tid). Respektive vilken utsläppslösning som bolaget avser vidta och hur de olika scenarierna minskar/ökar risk för äventyrande av miljö kvalitetsnormen i recipienterna. Det behöver kompletteras.
- Länsstyrelsen uppfattar inte att bolaget har redogjort för hur den totala belastningen av uran blir till Luossajärvi vid sökt verksamhets tre driftfaser. Både vad gäller utsläpp av renat vatten (efter rening med jonbytesteknik) samt vid utsläpp av orenat vatten i sitt ”värsta scenario” (aktbilaga 125, Komplettering III, tabell 2, s. 7). Länsstyrelsen tolkar det som att belastningen av uran till Luossajärvi kommer att öka med utsläppsscenario 3 (aktbilaga 101, Bilaga B5, Tabell 37, s. 79). Det behöver förtydligas och kompletteras.

- Vidare uppfattar inte länsstyrelsen att bolaget har inkluderat nuvarande läckage av uran till Luossajärvi från klarningsmagasinet i övervakningsstation AVA17 (aktbilaga 125, Komplettering III, tabell 1, s. 6). Därmed är det svårt att förstå hur det redovisade totala massflödet vid rening ska tolkas. Det behöver förtydligas och kompletteras.
- Länsstyrelsen kan inte utläsa av ansökningshandlingarna vilken påverkan utsläppen av bland annat uran, zink och nickel kommer att ha på Tvillingjärnsystemet vid stängning av gruvan. Det är också viktigt att bolaget kan redogöra för hur det diffusa utsläppet till Tvillingjärnsystemet vid stängning kommer att påverka Pahtajoki nedströms (övervakningsstation AVA18). Det behöver kompletteras.
- Länsstyrelsen kan inte se att bolaget i tillräcklig utsträckning har redogjort för behovet av kväverening (bolaget anger MBBR-teknik som ett alternativ) och vilka effekter som uppstår i både Luossajärvi och Pahtajoki vid bräddning av renat respektive orenat vatten. Bolaget behöver redovisa vilken nitratkvävehalt som kommer att uppstå i respektive övervakningsstation i Luossajärvi och Pahtajoki, för samtliga tre driftfaser, både vid renat och orenat vatten. Bolaget måste även redovisa vilken högsta halt av nitratkväve som kan uppstå i recipienterna vid olika förutsättningar. Redogörelsen behöver även vara transparent i sin jämförelse med näringsämnet totalfosfor, eftersom det här rör sig om nitratkväves toxiska egenskaper och inte övergödningsproblematik. Det behöver kompletteras.
- Länsstyrelsen har inte uppfattat att bolaget redogör för vilka effekter yrkat haltvillkor för nitratkväve på 7,5 mg/l har på recipienterna och dess övervakningsstationer. Det behöver kompletteras.
- Länsstyrelsen efterfrågar en samlad bild över halter (medel, min och max) och mängder av utsläpp av relevanta ämnen, inte bara ämnen som träffar bedömningsgrunderna i miljökvalitetsnormen utan också övriga ämnen av relevans, detta från verksamhetens samtliga tre driftfaser. Det rör sig bland annat om sulfat och klorid, men även strontium, silver, xantater och dess restprodukter. Länsstyrelsen vill dock vara tydlig med att detta inte är en komplett återgivning av ämnen som nu efterfrågas. Utan det är viktigt att samtliga relevanta ämnen sammanställs i en gemensam tabell. Det behöver kompletteras.

- Länsstyrelsen uppfattar utifrån bolagets redovisade uppgifter (aktbilaga 101, Bilaga B5, s. 110) att vattenrening kan krävas efter stängning av gruvverksamheten för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Länsstyrelsen uppfattar dock att bolagets redovisade ekonomiska säkerhet inte tar höjd för kostnaden för vattenrening. Detta behöver kompletteras.

2.2 Utveckling av talan

2.2.1 Tillåtlighet enligt 5 kap. 4 § miljöbalken

Länsstyrelsen redogör i det följande för varför myndigheten nu inte anser sig kunna företa en bedömning både i tillåtlighetfrågan enligt 5 kap. 4 miljöbalken, respektive bedöma behovet av nödvändiga villkor för utsläpp till vatten och andra försiktighetsmått som ett tillstånd bör förenas med.

Förutsättningar

Bedömningen av i synnerhet tillåtlighetsfrågan angående den sökta verksamhetens utsläpp till vatten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken är komplicerad och mångfacetterad. Grundförutsättningarna är även utmanade. Anledningen till detta är att recipienten Luossajärvi, för bolagets planerade utsläpp till vatten, idag är påtagligt förorenad och påverkad, framför allt av utsläpp från LKAB:s gruvverksamhet i Kiirunavaara.

Innan länsstyrelsen kommer till frågan om vilka effekter och konsekvenser som den sökta verksamhetens utsläpp till vatten ger upphov till, är det viktigt att i korthet redogöra för de förutsättningar som för närvarande råder i recipienten. Detta är av betydelse inte endast för den sökta verksamhetens inledande avvattningsfas, det vill säga tömningen av den befintliga Viscariagruvan, utan även för de efterföljande driftstadierna: full drift och stängning. Detta samtidigt som LKAB:s närbelägna gruvverksamhet även fortsättningsvis kommer att ge upphov till utsläpp av ett flertal ämnen till samma recipient.

Det är således fråga om två gruvverksamheter som fortsättningsvis kommer att samsas om det begränsade utsläppsutrymmet som finns inte bara i Luossajärvi, utan även det i nedströms belägna vattendraget Pahtajoki. Det betyder att bolaget för sin del behöver planera för konkreta långtgående vattenreningsåtgärder och andra skyddsåtgärder.

Länsstyrelsen uppfattar att bolaget vill kunna brädda överskottsvatten från verksamheten i två utloppspunkter: grävda utloppskanalen till sjön Luossajärvi (motsvarande övervakningsstation AVA15) samt sjön

Leväjärvi (motsvarande övervakningsstation AVA17), som flödar via Leväjoki till Luossajärvi.

Tidigare har sjön Luossajärvi naturligt avrunnit till Luossajoki i söder och vidare till Torne älv. Men LKAB har fått tillstånd till att anlägga en damm över Norra Luossajärvi och torrlägga en del av densamma, samt att anlägga nytt utlopp med utskovskanal norrut från sjön, genom deldom den 14 januari 2011 i mål nr M 2594-10. I och med det avvattnar Luossajärvi idag norrut via en grävd utloppskanal, som i sin tur leder vattnet med självfall till ett våtmarksområde innan vattnet belastar vattendraget Pahtajoki. LKAB pumpar samtidigt en begränsad mängd vatten från Luossajärvi till Luossajoki. Länsstyrelsen har fått uppgifter från LKAB som visar att utskovet från Luossajärvi främst bräddar under våren, sommaren och hösten. Under vintern är vattennivån i sjön lägre och bräddning till Pahtajoki sker inte. Pahtajoki mynnar i sin tur ut i vattendraget Rautasälven, som flödar ut i Torne älv.

Recipientsystemets vattenstatus klassificeras som måttlig avseende uran, nitratkväve och totalfosfor

Vattenmyndigheten ska klassificera rådande status i vattenförekomster, utifrån bland annat fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktor, där särskilda förorenande ämnen ingår, detta enligt 2 kap. 4 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25). Havs- och vattenmyndigheten har, med stöd i 4 kap. 8 § vattenförvaltningsförordningen (2004:660), föreskrivit vilka ämnen som ska ingå i klassificeringen av SFÄ, dessa återfinns i tabell 1 i Bilaga 2 i HVMFS 2019:25. Här återfinns bland annat uran och nitratkväve.

Enligt 2 kap. 4 § i HVMFS 2019:25 ska SFÄ i den fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorn klassificeras som god status eller måttlig status. Någon ytterligare statusklass finns inte. Måttlig status är alltså den sämsta statusklassen som en vattenförekomst kan ha avseende uran och nitratkväve.

I den fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorn ingår även näringsämnen som bedömningsgrund. Näringsämnen i sjöar och vattendrag klassificeras i normalfallet genom parametern totalfosfor, enligt 2 kap. 4 § och Bilaga 2 i HVMFS 2019:25. Näringsämnen kan klassificera status till hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig.

Vattenmyndigheten klassificerar idag den ekologiska statusen i Luossajärvi som måttlig ([Vatteninformationssystem Sverige](#)), med avseende på SFÄ uran och nitratkväve. Vidare klassificerar Vattenmyndigheten den ekologiska statusen i Luossajärvi som måttlig, med avseende på näringsämnet totalfosfor. Uran, nitratkväve och

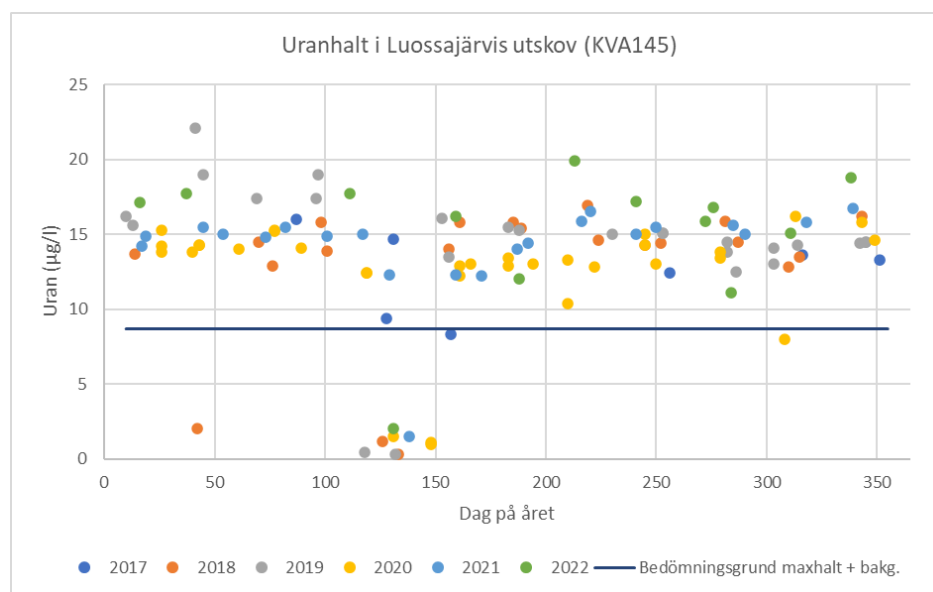
totalfosfor är av betydelse för tillåtlighetsbedömningen av bolagets sökta verksamhet.

När det gäller Pahtajoki klassificerar Vattenmyndigheten den ekologiska statusen som måttlig ([Vatteninformationssystem Sverige](#)), med avseende på SFÅ uran.

Uran

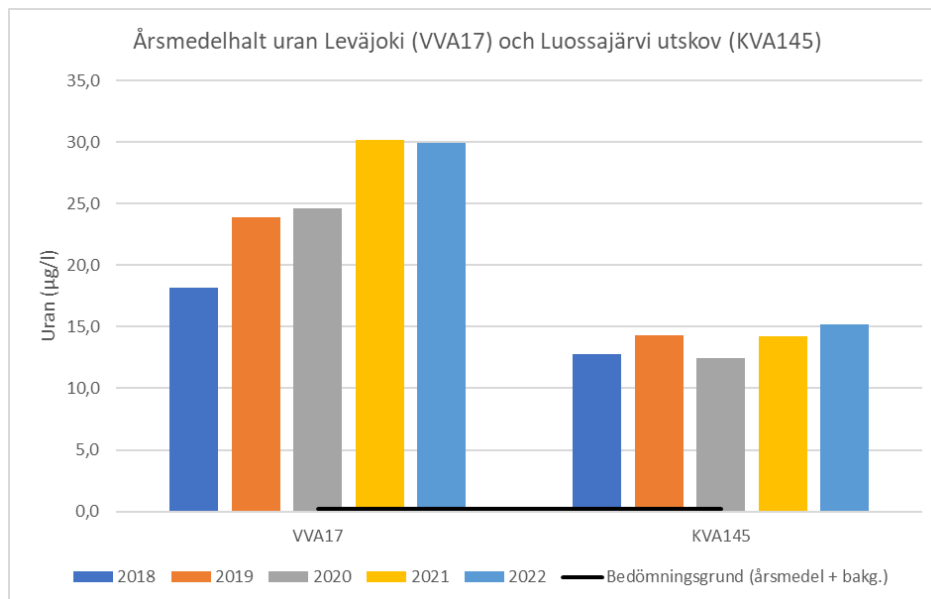
Bedömningsgrunden för uran är 0,17 µg/l som årsmedelvärde och 8,6 µg/l som maximal tillåten halt, med hänsyn till naturlig bakgrundshalt (se tabell 1, Bilaga 2 i HVMFS 2019:25).

Uranhalt i utloppsvatten från Luossajärvi (övervakningsstation KVA145) har uppmätts av både sökt bolag och LKAB. Analysresultaten visas i Figur 1. Av figuren framgår att den uppmätta uranhaltens överskrider bedömningsgrunden för maximal tillåten halt nästintill vid varje mättillfälle. Det är främst enstaka analysresultat i samband med vårfloden som inte överskrider bedömningsgrunden.

Figur 1. Uppmätt uranhalt (filtrerad halt) i Luossajärvis utskov (KVA145) mellan 2017-2022. Nästintill samtliga analysresultat överskrider bedömningsgrunden för maximalt tillåten halt (8,6 µg/l plus naturlig bakgrundshalt som här är satt till 0,08 µg/l).

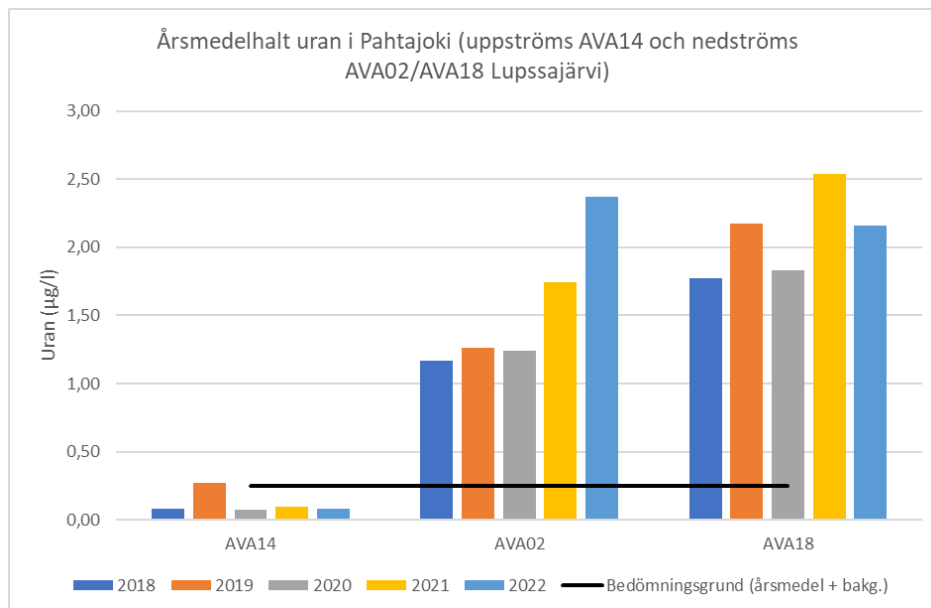
Utifrån inrapporterade analysresultat har länsstyrelsen beräknat årsmedelhalt mellan 2017-2022 för Luossajärvis utskov (KVA145) samt i Leväjoki (VVA17) som belastar Luossajärvi (se Figur 2). Bedömningsgrunden uttryckt som årsmedelhalt överskrids i båda övervakningsstationerna för samtliga år.

Figur 2. Beräknad årsmedelhalt för uran i Luossajärvi (KVA145) och Leväjoki (VVA17) mellan 2017-2022. Bedömningsgrunden för årsmedelhalt (0,17 µg/l plus naturlig bakgrundshalt som här är satt till 0,08 µg/l) överskrids i båda övervakningsstationerna för samtliga år.

Sammantaget är läget allvarligt för Luossajärvi och Leväjoki när det gäller föroreningssituationen av uran. Att bedömningsgrunden som maximal tillåten halt överskrids innebär att det föreligger risk för akuta toxiska effekter i recipienten, så som dödlighet, för vattenlevande organismer. Vid överskridande av bedömningsgrunden uttryckt som årsmedelhalt beaktas kroniskt exponering hos vattenlevande organismer, så som nedsatt reproduktion (se Havs- och vattenmyndighetens rapport 2016:26, s. 36-37).

När vatten bräddar från Luossajärvi via utskovet till den konstgjorda utloppskanalen, belastas vattendraget Pahtajoki med bland annat höga uranhalter. Utifrån uppgifter om vattenkemidata från bolaget har länsstyrelsen beräknat årsmedelhalten för uran (se Figur 3).

Figur 3. Beräknad årsmedelhalt för uran i Pahtajoki referensstation (AVA14) och Pahtajoki nedströms påverkan från Luossajärvis utloppskanal (AVA02) samt ytterligare nedströms i Pahtajoki (AVA18) mellan 2018-2022. Bedömningsgrunden för årsmedelhalt (0,17 µg/l plus naturlig bakgrundshalt som här är satt till 0,08 µg/l) överskrids i båda påverkanstationerna för samtliga år.

Bedömningsgrunden för uran överskrids i både AVA02 (vid väg E10) och AVA18 (längre nedströms), som båda är belägna i Pahtajoki nedströms tillflödet från Luossajärvis utloppskanal. Uranhalten uppströms Pahtajoki (AVA14) är låg. Länsstyrelsen bedömning överensstämmer med nu gällande statusklassning i Vatteninformationssystem Sverige, med skillnaden att länsstyrelsen har inför detta yttrande haft tillgång till nyare vattenkemidata samt att övervakningsstation AVA18 inte finns med i Vatteninformationssystem Sverige ännu.

Nitratkväve

Bedömningsgrunden för nitratkväve är 2,2 mg/l som årsmedelhalt och 11 mg/l som maximal tillåten halt (se tabell 1, Bilaga 2 i HVMFS 2019:25).

Bedömningsgrunden för nitratkväve uttryckt som årsmedelhalt överskrids i Luossajärvi samtliga år mellan 2017-2022. Analysresultaten visar på att årsmedelhalten varierar mellan 3,0-5,4 mg/l. Under 2023 har en nitratkvävehalt på 17,1 mg/l uppmätts och redovisats under hand av bolaget.

Näringsämnet totalfosfor

I Luossajärvi överskrids bedömningsgrunden för näringsämnen (totalfosfor) som i Vatteninformationssystem Sverige bedömts motsvara måttlig status (data från 2013-2018).

Pahtajoki klassificeras som hög status avseende på näringsämnen (totalfosfor).

Miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2027 äventyras

Recipientsystemet Luossajärvi, Pahtajoki och Rautasälven ska enligt Länsstyrelsens i Norrbottens län föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i Bottenvikens vattendistrikt (25 FS 2021:13 A12) (med stöd av 4 kap. 8b § vattenförvaltningsförordningen (2004:660) uppnå miljö kvalitetsnormen god ekologisk status senast den 22 december 2027.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang framhålla att miljö kvalitetsnormen är rättsligt bindande av EU:s medlemsstater, vilket framgår av EU:s vattendirektiv (2000/60/EG) och dess implementering i svensk lagstiftning: miljö balken, vattenförvaltningsförordningen och HVMFS 2019:25.

Med utgångspunkt i rådande situation i Luossajärvi (uran, nitratkväve och totalfosfor) och Pahtajoki (uran) bedömer länsstyrelsen att det innebär sådant äventyrande av miljö kvalitetsnormen god ekologisk status, som följer av 5 kap. 4 § miljö balken. I dagsläget finns heller inga planerade åtgärder för att begränsa punktutsläppet från LKAB:s gruvverksamhet, som skulle behövas för att miljö kvalitetsnormen ska kunna följas. Bolaget har heller inte i ansökningshandlingarna kunnat visat att deras reningsteknik och skyddsåtgärder i form av uppdelad bräddning i två utlopp är tillräckliga för att miljö kvalitetsnormen ska kunna följas. Länsstyrelsen konstaterar att äventyrandet av miljö kvalitetsnormen därmed alltjämt fortsätter.

Det innebär i sin tur att det föreligger ett mycket begränsat utsläppsutrymme för den sökta verksamheten, sett ur ett vattenförvaltningsperspektiv och att rening av den sökta verksamhetens utsläpp till vatten krävs. I annat fall finns en uppenbar risk för att den sökta verksamheten leder till ett fortsatt äventyrande av miljö kvalitetsnormen.

Skyddsåtgärder och avhjälpande åtgärder

Länsstyrelsen anser att det är positivt att bolaget har för avsikt att vidta rening av vissa metaller, framför allt med avseende på uran och dess

förekomstformer (jonbytesteknik) i utgående förorenat vatten från den sökta verksamheten.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget har yrkat att frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till vatten, däribland för uran, ska skjutas upp under en prøvotid (U1) av tre år från det att ett tillstånd i målet har vunnit laga kraft. Under prøvotiden ska bolaget utreda de tekniska, miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna att begränsa verksamhetens utsläpp till vatten enligt vad som framgår av utredningsföreskriften.

Vidare framgår av bolagets yrkande att under prøvotiden ska en provisorisk föreskrift gälla (P1). Denna innehåller riktvärden, uttryckta som årsmedelvärden som inte får överskridas. Riktvärdet för uran är enligt den provisoriska föreskriften 5 µg/l i samband med avvattning respektive 1 µg/l i samband med drift.

Länsstyrelsen finner inte anledning att ifrågasätta nödvändigheten både av en prøvotid med utredningsföreskrift och att provisoriska föreskrifter ska gälla under prøvotiden. I detta fall bedömer länsstyrelsen att rekvisiten är uppfyllda enligt 22 kap. 27 § miljöbalken för att prøvotid med utredningsföreskrift ska kunna komma i fråga. Däremot ställer sig länsstyrelsen tveksam till att det ska vara fråga om en riktvärdesliknande villkorskonstruktion, eftersom sådana är under utfasning till förmån för begränsningsvärden.

För att den provisoriska föreskriften ska komma i fråga, krävs emellertid att utsläppen av uran efter rening (halter och mängder) till recipienten, ska finnas vara tillåtliga. Med det menar länsstyrelsen att det nu kan ifrågasättas om reningsåtgärden för uran ensam är tillräcklig med hänsyn till vad som behövs för att utsläppen av uran från verksamheten inte ska med föra en sådan försämring eller sådant äventyrande som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken för både Luossajärvi och Pahtajoki. Av bolagets underliggande utredning aktbilaga 101, Bilaga B5, framgår att det kan ifrågasättas, delvis på grund av de motstridiga uppgifter som bolaget redovisar för nuläget samt för de bristfälliga uppgifterna om uranbelastning till Luossajärvi under avvattning och drift.

Länsstyrelsen har inte kunnat finna belägg för att reningen av uran och andra metaller genom jonbytesteknik faktiskt leder till en förbättring av föroreningsituationen i Luossajärvi (aktbilaga 101, Bilaga B5, tabell 27 s. 66, tabell 14 s. 38 och tabell 37 s. 79). Bolaget redovisar i dessa tabeller en oförändrad halt i Luossajärvi (KVA145) men en ökad belastning genom Leväjoki (VVA17).

För uran bedömer länsstyrelsen att det kan ifrågasättas om reningsåtgärden för uran ensam är tillräcklig med hänsyn till vad som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller sådant äventyrande som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken för både Luossajärvi och Pahtajoki. Det finns nu osäkerheter kopplat till huruvida reningen faktiskt leder till en tillräcklig förändring från att sjöns status övergår från måttlig, till god status med avseende på uran under avvattning, respektive full drift. Det vill säga utan ett fortsatt äventyrande miljö kvalitetsnormen god ekologisk status med avseende på SFÄ.

Anledningen till detta är att även om bolaget har redovisat att olika utsläppslösningar (utsläppsscenario 2 och 3) kan användas i kombination med reningsteknik, har länsstyrelsen inte uppfattat att dessa är tillräckligt utredda och tydliggjorda, samt på vilka grunder som bolaget kommer fram till vad som redovisats i målet (aktbilaga 101, Bilaga B5). Länsstyrelsen har inte uppfattat värdet av respektive utsläppsscenario, samt hur och när de avses tillämpas var för sig och/eller tillsammans. Som exempel kan nämnas att av aktbilaga 101, Bilaga B5, avsnitt 5.4, s. 63, framgår följande:

I detta avsnitt redovisas beräknade framtida halter i recipienterna vid avvattningen av den nuvarande underjordsgruvan då utsläppet av renat vatten antingen sker till Luossajärvi utloppskanal eller genom delat utsläpp, dels till Luossajärvi utloppskanal, dels till Leväjoki.

Länsstyrelsen uppfattar således att det råder oklarhet i fråga om vilken skadelindringshierarki som är kopplad till utsläppsscenario 2 och 3. Länsstyrelsen har inte kunnat utläsa vilken utsläppslösning i första hand, respektive i andra hand, eller kombination härav, som kan vidtas och när (över tid), respektive som bolaget avser vidta. Detta vid sidan av rening som kan vidtas, allt i syfte att den sökta verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller sådant äventyr som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget såsom svar på mark- och miljödomstolens fråga om lämpligheten att i tillstånd reglera hur mycket vatten som får bräddas till recipient eller när bräddning får ske, att bolaget inte anser att det är lämpligt (se Komplettering III punkt 32 och 33, s. 8, aktbilaga 125). Detta eftersom behovet av bräddning till övervägande del styrs av externa faktorer som bolaget inte råder över, framförallt beträffande nederbörd. Därutöver har bolaget hänvisat till att reglering inte är lämpligt ur ett dammsäkerhetsperspektiv, det vill säga för det fall stabiliteten riskeras, måste bolaget ha möjlighet att brädda. Samtidigt framgår (punkt 34) att bräddning av vatten kommer att äga rum under hela året, samt att bolaget kommer att eftersträva reglering av

klaringsmagasinet för att både säkerställa bolagets behov av vatten och samtidigt begränsa behovet av att avbörda vattenvolymer utöver regleringens kapacitet.

Länsstyrelsen är emellertid inte beredd att godta vad myndigheten nu uppfattar, i hög grad oklar utsläppsstrategi i kombination med rening. Det vill säga olika mer eller mindre oklara kombinationer av permanenta skyddsåtgärder, potentiella skyddsåtgärder, respektive behovsstyrda sådana (Bilaga B5, s. 57-60), med oklart resultat. Länsstyrelsens utgångspunkt är att det genom tillstånd bör regleras till vilken recipient vatten i första hand, respektive i andra hand får bräddas och när.

Det ska finnas ett tillräckligt underlag i målet i syfte att möjliggöra bedömning av behovet av att föreskriva tydliga villkor och andra försiktighetsmått (NJA 2006 s. 310 och NJA 2010 s. 516). Till detta kommer att det nu även fråga om att den sökta verksamheten kommer att påverka ett Natura 2000-område. MÖD har genom det så kallade Pukaviksbuktmålet uttalat att brister i kunskaper i fråga om påverkan och bevarandestatus som Natura 2000-området avser skydda inte kan leda till ett minskat skydd för området, samt att bristen på kunskap inte ska gå ut över naturmiljön, utan drabba den störande verksamheten (MÖD 2011:50). Därför är det viktigt för det slutliga ställningstagandet i tillåtlighetsfrågan, att få klarhet i vilka åtgärder som i första hand, respektive i andra hand ska vidtas och när enligt ovan.

Bolaget bör därför förtydliga och klargöra värdet av respektive utsläppslösningar (utsläppsscenario 2 och 3) för respektive förorenande ämne och berörd vattenförekomst, som bolaget hävdar kan användas i kombination med reningsteknik och som bolaget avser att använda.

Likaså vad respektive kombinationsåtgärd konkret innebär för utsläppsbilden där utsläppet får anses lämna anläggningen till recipient, respektive vid berörd övervakningsstation. Detta gäller både innan och efter varje kombinerad renings- och utsläppslösning i form av halter och mängder av respektive ämne, samt hur det inverkar på berörd vattenförekomsts status.

Bolaget har genom den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen den 25 april 2023 (aktbilaga 129), avsnitt 9.4.6 Verksamhetens påverkan efter avslutad verksamhet, s. 101-104, genom tabellerna 28 och 29, redovisat beräknade årsbelastningar och halter. Samma uppgifter framgår av aktbilaga 101, Bilaga B5, avsnitt 7 Miljöpåverkan efter avslutad verksamhet, s. 110, tabell 53.

Länsstyrelsen har inte uppfattat att det av redovisningen framgår vilka respektive delar av vattenförekomsten, tillika vattendraget Pahtajoki

kommer att belastas med vad efter avslutad verksamhet, det vill säga uppströms, respektive nedströms Luossajärvis utsläppspunkt till Pahtajoki via kanalen efter avslutad verksamhet.

Av redovisningen framgår resultat för Pahtajoki vid mätpunkt AVA02 vid väg E10, det vill säga uppströms den bräddpunkt till vattendraget från Tvillingstjärnsystemet som kommer att återaktualiseras efter avslutad verksamhet. Det gör att det nu är svårt att bedöma förändringen i utsläpp jämfört med i dagsläget (nuvarande avslutningssituation, nollalternativet. Här anser länsstyrelsen att det är av betydelse att även få klarhet i vilka halter av utsläppta ämnen som kommer att aktualiseras vid mätpunkt AVA18. Mätpunkten är relevant eftersom den fångar såvitt länsstyrelsen kan bedöma väl dagens utsläppssituation från Viscariagruvan via Tvillingstjärnsystemet.

Till saken hör att det av tabell 29, vid jämförelse mellan nuvarande situation respektive efter avslutad verksamhet framgår att det för Luossajärvis och Pahtajokis (AVA02) vidkommande, kommer att råda måttlig status med avseende på uran efter avslutad verksamhet. Det innebär fortsatt äventyrande av normen om inte tillräckliga renings- och andra skyddsåtgärder vidtas.

Vad beträffar frågan om den sökta verksamhetens utsläpp av nitratkväve, konstaterar länsstyrelsen att bolaget har uppgett att användningen av sprängmedel i samband med den återupptagna verksamheten vid Viscariagruvan kommer att leda till ökade halter och mängder av kväve och dess förekomstformer, däribland nitratkväve. Länsstyrelsen har uppfattat att det sannolikt leder till äventyrande av miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2027 i Luossajärvi och Pahtajoki med avseende på nitratkväve.

Det är därför positivt att bolaget i likhet med uran, har yrkat att frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till vatten för kväve och dess förekomstformer, ska skjutas upp under en prøvotid (U1) av tre år från det att ett tillstånd i målet har vunnit laga kraft. Under prøvotiden ska bolaget utreda de tekniska, miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna att begränsa verksamhetens utsläpp till vatten enligt vad som framgår av utredningsföreskriften.

Bolaget har redovisat, såsom potentiell skyddsåtgärd att rena avbördat vatten med avseende på kväve och dess förekomstformer, däribland för nitratkväve genom så kallad MBBR-teknik, som möjligt reningssteg (Bilaga B5, s. 59). Det skulle medföra minst 80 procent reduktion av nitratkväve.

Vidare framgår av bolagets yrkande att under provotiden ska en provisorisk föreskrift gälla (P1). Denna innehåller riktvärden, uttryckta som årsmedelvärden som inte får överskridas. Riktvärdet för nitratkväve är enligt den provisoriska föreskriften 7,5 mg/l, både i samband med avvattnings och i samband med drift.

Länsstyrelsen finner inte anledning att ifrågasätta nödvändigheten både av en provotid med utredningsföreskrift och att provisoriska föreskrifter ska gälla under provotiden förutsatt att sådan rening verkställs och utvärderas. I detta fall bedömer länsstyrelsen att rekvisiten är uppfyllda enligt 22 kap. 27 § miljöbalken för att provotid med utredningsföreskrift ska kunna komma i fråga. Däremot ställer sig länsstyrelsen i likhet med frågan om uran, tveksam till att det ska vara fråga om en riktvärdesliknande villkorskonstruktion även för nitratkväve, eftersom sådana är under utfasning till förmån för begränsningsvärden.

Mot bakgrund av de resultat från pilotförsök från uranrening i form av jonbytesteknik som bolaget hittills har redovisat i målet, bedömer länsstyrelsen inte heller att det framkommit något som uppenbart talar mot att den provisoriska föreskriften 7,5 µg/l, rimligtvis kan gälla i samband med avvattnings, respektive i samband med drift.

För att den provisoriska föreskriften ska komma i fråga, krävs emellertid att utsläppen av nitratkväve efter rening (halter och mängder) till recipienten, ska befinnas vara tillåtliga. Med det menar länsstyrelsen att det nu kan ifrågasättas om reningsåtgärden är tillräcklig med hänsyn till vad som behövs för att utsläppen av nitratkväve från verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller sådant äventyrande som följer av 5 kap. 4 § miljöbalken för både Luossajärvi och Pahtajoki. Av bolagets underliggande utredning Bilaga 5, framgår att det kan ifrågasättas, exempelvis genom utelämnade uppgifter om hur nitratkväve kommer att förändras i Luossajärvi.

Med ledning av bolagets utredning i målet (Bilaga B5) tycks framgå att kväverening behövs för att ingen ytterligare försämring ska ske avseende nitratkväve, allt i syfte att därigenom inte orsaka otillåten försämring från god till måttlig status i Pahtajoki nedströms Luossajärvi.

Även i denna fråga anser länsstyrelsen att det är nödvändigt för att slutligen kunna bedöma tillåtligheten enligt 5 kap. 4 § miljöbalken att bolaget kompletterar ansökningshandlingarna med en tydlig redovisning av vilka halter och mängder av ämnet som den sökta verksamheten kommer att ge upphov till och var, innan rening, respektive efter rening i kombination med andra skyddsåtgärder som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller sådant äventyr som följer av

5 kap. 4 § miljöbalken. Länsstyrelsen har hittills uppfattat att bolaget inte har visat det.

Övrigt vatten har också ett värde

EU:s vattendirektiv syftar till att skapa ett ramverk för skydd av alla vatten, genom bland annat att skydda mot försämring och förbättra statusen hos akvatiska ekosystem (Artikel 1). Det innebär att sjöar som inte uppfyller gällande kriterier för att pekas ut som vattenförekomster, trots det omfattas av EU:s vattendirektiv. Ytterligare framgår av Vattenmyndighetens Förvaltningsplan för vatten 2022-2027 Bottenvikens vattendistrikt (s. 186) att påverkan på övrigt vatten inte får riskera att försämrade eller motverka nödvändiga förbättringar i statusen i anslutande vattenförekomster. Länsstyrelsen anser att detta inte har beaktats av bolaget i ansökningshandlingarna.

Övrigt vatten som påverkas av den sökta verksamheten är Tvillingjärnsystemet, som i sin tur påverkar vattenförekomsten Pahtajoki. Tvillingjärnsystemet belastas idag av höga halter uran, zink och nickel från den nedlagda Visariagruvan, via en mindre kanal (under väg E10 och Malmbanan) till Tvillingjärnsystemet (övervakningsstation AVA01) och vidare till den nedre delen av Pahtajoki. Det ger för närvarande upphov till utsläpp av både zink och höga halter av nickel till Tvillingjärnsystemet både från den stängda Viscariagruvan (AVA15) och dess gråbergssupplag (AVA16). Länsstyrelsen anser att Tvillingjärnsystemet är en del i en recipient med högt skyddsvärde. Detta eftersom vatten från Tvillingjärnsystemet avrinner till den nedre delen av Pahtajoki, nedströms utsläppspunkt AVA02, samtidigt som vattendraget längre ner, är en viktig föryngringsplats för öring (mät punkt AVA18). Vid denna punkt råder god fiskstatus.

Även om bolaget under den återupptagna driften av Viscariagruvan inte avser att brädda vatten från verksamheten till Tvillingjärnsystemet i likhet med vad som nu äger rum, har länsstyrelsen inte uppfattat att bolaget har tydliggjort vilken påverkan som en återupptagen bräddning till Tvillingjärnsystemet kommer att innebära efter stängning och avslut av den sökta verksamheten. Mot bakgrund av att bolaget genom den sökta verksamheten kommer att företa en mer omfattande gruvbrytning än tidigare, anser länsstyrelsen att det inte kan uteslutas att det efter stängning och avslut kan komma att bli fråga om att Tvillingjärnsystemet kommer att motta högre utsläpp av ett flertal ämnen (halter och mängder av ämnen) än idag. Länsstyrelsen kan inte se att bolaget har redogjort för vilken belastning den nu ansökta verksamheten kommer att ha på Tvillingjärnsystemet, när den avslutats, bland annat beträffande uran, zink och nickel.

Annat övrigt vatten som också påverkas av den sökta verksamheten är Levjärvä och Leväjoki, som flödar ut i vattenförekomsten Luossajärvi. Länsstyrelsen kan inte se att bolaget på ett tillräckligt tydligt sätt har beskrivit vad deras sökta verksamhet innebär för Levjärvä och Leväjoki, beträffande vattenkvalitet samt naturvärden som dessa vatten har.

2.2.2 Övriga ämnen och 2 kap. miljöbalken

Det är inte endast ämnen som finns med i bedömningsgrunderna i miljökvalitetsnormen som är av betydelse för den ansökta verksamheten. Länsstyrelsen har dock valt att fokusera på uran, nitratkväve och totalfosfor eftersom de är centrala för tillåtlighetsbedömningen. Men vid sidan av vattenförvaltningen och miljökvalitetsnormerna ska utsläpp till vatten från sökt verksamhet prövas enligt hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken och begränsas med villkorsföreskrivning om nödvändigt. Länsstyrelsen har identifierat luckor i bolagets redogörelse för utsläpp av ämnen som inte träffas av bedömningsgrunderna, men som är av vikt för att bedöma vilken effekt dessa utsläpp kommer att ha på recipienterna. Det rör sig bland annat om sulfat, klorid, strontium, nickel, silver, xantater och dess restprodukter.

Exempelvis har Luossajärvi kraftigt förhöjda halter av sulfat (medel 2018-2022 ca 450 mg/l, högsta uppmätta halt 609 mg/l) och klorid (medel 2018-2022 cirka 60 mg/l, högsta uppmätta halt 79 mg/l). Kloridhalten är periodvis jämförbar med vatten i övergångszon och ytprover från kustvattenförekomster i Bottenviken.

Vidare är kloridhalten i Pahtajoki i medeltal cirka 12 mg/l vid AVA02, vilket är ca 17 gånger högre jämfört med uppströms liggande mätstationer i Pahtajoki. Sulfathalten är i medeltal 90 mg/l (2019-2022) och högsta uppmätta halt är 290 mg/l att jämföra med stationerna uppströms tillflödet från Luossajärvi där halterna vanligen är lägre än 5 mg/l.

3 Natura 2000

3.1 Inställning

3.1.1 Tillåtlighet enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att den sökta verksamheten träffar kravet på prövning enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (Natura 2000-tillstånd) för både Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem (Pahtajoki-systemet) och Rautas fjällurskog.

Pahtajoki-systemet, Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem
Delvis som en konsekvens av att länsstyrelsen för närvarande inte kan ta ställning i frågan om den sökta verksamhetens tillåtlighet beträffande utsläpp till vatten för de tre driftsstaderna, kan länsstyrelsen nu följaktligen inte heller ta ställning till det av bolaget reservationsvis framställda yrkandet om att bedriva verksamhet som på ett betydande sätt kan påverka det berörda Natura 2000-området.

Natura 2000-området Rautas fjällurskog

Som en konsekvens av att länsstyrelsen inte har uppfattat att bolaget har redovisat tillräckliga skyddsåtgärder för att begränsa påverkan på yt- och grundvattnet, kan länsstyrelsen nu följaktligen inte heller ta ställning till det av bolaget reservationsvis framställda yrkandet om att bedriva verksamhet som på ett betydande sätt kan påverka berörda Natura 2000-området.

3.1.2 Behov av kompletteringar

Länsstyrelsen har uppfattat att det för närvarande föreligger brister och oklarheter av betydelse för att möjliggöra en bedömning kopplat till det av bolaget reservationsvis framställda yrkandet om att bedriva verksamhet, som på ett betydande sätt kan påverka både Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem - Pahtajoki-systemet, samt Rautas fjällurskog enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Länsstyrelsen anser att det inte kan uteslutas att det reservationsvis sökta Natura 2000-tillståndet - för det fall att ett sådant kan beviljas - behöver förenas med föreskrifter om särskilda åtgärder och/eller villkor för alla tre driftstaderna av sökt verksamhet, allt i syfte att försäkra sig om ett tillräckligt skydd för Natura 2000-områdets livsmiljöer och arter.

Det kan här vara fråga om behov av att reglera utsläpp av sådana förorenande ämnen som inte endast omfattas av de begränsningsvärden som följer av HVMFS 2019:25, såsom uran, nitratkväve och totalfosfor, utan även andra sådana, exempelvis sulfat, strontium och resthalter xantater.

Därför bör bolaget komplettera ansökningshandlingarna såvitt avser Pahtajoki-systemet med:

- Vad länsstyrelsen har efterfrågat ovan beträffande uppdaterade uppgifter avseende utsläpp till vatten.

Vidare bör bolaget komplettera ansökningshandlingarna såvitt avser Rautas fjällurskog med:

- En utförlig beskrivning av möjliga skyddsåtgärder, exempelvis skyddsinfiltration eller injektering/tätning, som kan vidtas och som bolaget avser att vidta. Redovisningen ska på ett trovärdigt sätt säkerställa att myrområden inom Rautas fjällurskog inte kommer att påverkas negativt som en konsekvens av den ansökta verksamheten, exempelvis genom grundvattensänkning.

3.2 Utveckling av talan

3.2.1 Tillåtlighet enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken

Pahtajoki-systemet, Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem

Länsstyrelsen anser att den sökta verksamheten ska prövas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för att verksamheten ska vara tillåtlig vad gäller påverkan på Pahtajoki-systemet, vilket ingår i Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem.

Delvis som en konsekvens av att länsstyrelsen för närvarande inte kan ta ställning i fråga om den sökta verksamhetens tillåtlighet beträffande utsläpp till vatten för de tre driftsstadierna, kan myndigheten för närvarande inte heller ta ställning till det av bolaget reservationsvis framställda yrkandet om att bedriva verksamhet som på ett betydande sätt kan påverka berörda Natura 2000-områden enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

I likhet med vad som anförts ovan, innebär de oklarheter och brister för frågan om utsläpp till vatten som länsstyrelsen har redogjort för kopplat både till tillräckligheten av den planerade reningsåtgärden för uran i kombination med respektive utsläppslösningar (utsläppsscenario 2 och 3) och vad dessa egentligen innebär, att den sökta verksamhetens påverkan och effekter på de inom Natura 2000-området utpekade naturtyperna och arterna är svåra att nu bedöma. Detsamma gäller i fråga om bolaget avser att tillämpa kväverening i syfte att begränsa utsläppet av nitratkväve till Pahtajoki och Rautasälven.

En central utgångspunkt för frågan om tillstånd enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken kan ges, är att tillståndsmyndigheten ska företa en samlad bedömning som uppfyller unionsrättens krav på att vara fullständig, exakt och slutlig (se NJA 2013 s. 613, p. 13).

Det kan vidare inte uteslutas att det kan vara nödvändigt att ställa högre krav än de begränsningsvärden som följer av bedömningsgrunderna i miljökvalitetsnormerna i syfte att försäkra sig om ett tillräckligt skydd för Natura 2000-områdets livsmiljöer och arter.

Natura 2000-området Rautas fjällurskog

Länsstyrelsen anser att den sökta verksamheten ska prövas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för att verksamheten ska vara tillåtlig vad gäller påverkan på Natura 2000-området Rautas fjällurskog.

Länsstyrelsen bedömer att den planerade verksamheten innebär en sannolik grundvattenavsänkning som kan få konsekvenser för Natura 2000-området Rautas fjällurskog väster om verksamhetsområdet.

Bolaget bedömer att sökt verksamhet inte medför någon risk för skada på de förekommande naturtyperna, med hänvisning till 1. ”den begränsade påverkan (0,5 %) i relation till den stora utbredningen av aapamyrar inom Natura 2000-området och 2. att naturtypen har gynnsam bevarandestatus inom Rautas Natura 2000-område och inom alpin biogeografisk region.” Bolaget tycks även mena att de föreslagna skyddsåtgärderna inte utgör en förutsättning för denna bedömning. Därmed bedömer bolaget att det inte krävs Natura 2000-tillstånd enligt 28 a § miljöbalken.

Länsstyrelsen delar inte bolagets uppfattning utan menar att bolaget genom sina utredningar visar på att det finns en risk för påverkan av betydelse på naturtypen aapamyr inom Rautas fjällurskog.

Länsstyrelsen uppfattar vidare att den huvudsakliga skyddsåtgärden vid en avvikande grundvattennivå är skyddsinfiltration. Behovet av skyddsinfiltration ska detekteras genom övervakning av yt- och grundvattennivåer. Om avvikande grundvattennivåer kan härledas till gruvverksamheten kommer projektering av en teknisk lösning för skyddsinfiltration att påbörjas.

Bolaget har trots länsstyrelsens tidigare begäran om komplettering 2022-06-22 avseende utförandet av skyddsinfiltration inte presenterat någon metodik eller teknik, inte heller en schematisk modell, som visar på hur åtgärden kan genomföras och hur den är tekniskt och praktiskt genomförbar.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att i sammanhanget klargöra att bevarandemålet i Natura 2000-området är att naturtypernas utbredning inte får minska, vilket bolaget också konstaterar. Mot denna bakgrund är länsstyrelsens bedömning, för att Natura 2000-tillstånd ska kunna komma ifråga, att bolaget behöver presentera en mer utförlig beskrivning av skyddsåtgärder i syfte att försäkra sig om att myrkomplexen inom Rautas fjällurskog inte kommer att påverkas negativt.

4 Artskydd och kompensation

4.1 Inställning

Länsstyrelsen anser att den sökta verksamheten påkallar behov av dispensprövning gentemot förbuden i 7 § och 8 § artskyddsförordningen (AF) för myrbräcka, respektive långskaftad svanmossa.

Länsstyrelsen anser att det kan ifrågasättas om den av bolaget reservationsvis yrkade dispensen avseende myrbräcka för närvarande kan beviljas. Detta eftersom det inte är klarlagt om arten inom verksamhetsområdet endast utgör en lokal population och huruvida bevarandestatusen för arten kan upprätthållas på lokal nivå.

Länsstyrelsen har inget att erinra mot den av bolaget yrkade dispensen (yrkande 3e) från förbudet i 6 § artkyddsförordningen (2007:845) för arterna skogsödlå (*Zootoca vivipara*), samt vanlig groda.

Länsstyrelsen ser positivt på att bolaget tagit fram en kompensationsplan. Bolaget bör emellertid komplettera och förtydliga planens innehåll.

4.1.1 Behov av kompletteringar

Länsstyrelsen har uppfattat att det för närvarande föreligger brister och oklarheter av betydelse för att möjliggöra en bedömning av bolagets reservationsvis framställda yrkande om dispens (yrkande 4b) från förbudet i 7 § artkyddsförordningen (2007:845) för myrbräcka.

Länsstyrelsen anser att bolaget bör lämna en förklaring till vad bolaget har för uppfattning i fråga huruvida myrbräcka utgör en lokal population inom verksamhetsområdet. Detta bör förtydligas och för det fall att det inte endast är fråga om en sådan lokal population, bör bolaget komplettera ansökan med uppgifter om ytterligare förekomster.

Länsstyrelsen anser att kompensationsplanen ska kompletteras med

- en redogörelse för hur 20,2 ha av naturtypen aapamyrska ska kompenseras, då den föreslagna arealen av kompensation av våtmarker understiger den areal som kommer att påverkas.
- ytterligare förslag på kompensationsområden som utgörs av våtmark.
- förslag på åtgärder för att bevara populationer och stärka livsmiljöer för myrbräcka, långskaftad svanmossa och kalkkärrsgrynsnäcka.

4.2 Utveckling av talan

Myrbräcka

Länsstyrelsen uppfattar att en fyndlokal av myrbräcka inom verksamhetsområdet kommer att försvinna i och med att marken tas i anspråk. Tidigare uppskattning är att fyndlokalen består av upp mot 50 individer. Uppföljande inventering under 2022 har visat på ett större lokalbestånd av myrbräcka på Kirunavuoma än vad som tidigare varit känt.

I bolagets tidigare ingivna komplettering framgår inte hur stort lokalbeståndet var 2022. Bolaget uppskattar att det finns 41 fyndlokaler inom Kiruna kommun. Lokalen inom verksamhetsområdet bedöms utgöra 2,4 % av det totala antalet fyndlokaler. Länsstyrelsen uppfattar att bolaget menar att den lokala populationen utgörs av samtliga fyndlokaler inom Kiruna kommun. Bolagets bedömning är att markanspråket inte påverkar bevarandestatus på lokal, regional eller nationell nivå och att dispens från artskyddsförordningen därmed inte krävs.

Länsstyrelsen delar inte bolagets uppfattning i flera avseenden med avseende på följande.

Länsstyrelsens bedömning, utifrån uppskattad spridningsförmåga och det bolaget presenterat, är att fyndlokalen inom verksamhetsområdet sannolikt utgör en lokal population.

Myrbräcka är en utpekad EU-art som är upptagen i bilaga 1 till Artskyddsförordningen och utgör en s.k. N-art. Den är därmed strikt skyddad enligt 7 § artskyddsförordningen. Den är rödlistad i kategorin nära hotad (NT). Länsstyrelsen är av uppfattningen att växtarter som är skyddade enligt 7 § AF ska hanteras på samma sätt som djurarter skyddade enligt 4 § AF. Det vill säga att förbuden i artskyddsförordningen aktualiseras utifrån en bedömning av påverkan på individnivå och att bedömningen av påverkan på bevarandestatus hanteras först i en dispensprövning. Därför bör att bolaget söka dispens från artskyddsförordningen för ianspråktagande av växtlokalen för myrbräcka, då växterna kommer att förstöras i deras naturliga utbredningsområde.

Ifall beståndet ska flyttas aktualiseras förbuden enligt 7 § AF och åtgärden måste prövas.

Då populationen kommer att försvinna i och med markanspråket för gruvverksamheten bedömer länsstyrelsen att bevarandestatusen för myrbräcka på lokal nivå kommer att påverkas negativt. Dispens enligt artskyddsförordningen kan endast medges om dispensen inte försvårar

upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Eftersom länsstyrelsen har uppfattat att bevarandestatus påverkas på lokal nivå kan dispens från artskyddsförordningen för ianspråktagande av växtlokalen för myrbräcka nu ifrågasättas.

Långskaftad svanmossa

Långskaftad svanmossa är en relativt ovanlig mossart som är skyddad enligt 8 § AF. Den är rödlistad i kategorin Sårbar (VU). Arten kunde inte återfinnas vid uppföljande inventering 2022 då den tidigare funna förekomsten var liten (1 dm²) och svårfunnen.

Långskaftad svanmossa har enligt bolagets bedömning 19 enskilda fyndlokaler som är kända inom Kiruna kommun. Växtplatsen inom verksamhetsområdet motsvarar 5,3 % av de hittills kända lokalerna. Långskaftad svanmossa har också påträffats på ett par lokaler ett par kilometer norr om verksamhetsområdet.

Länsstyrelsens uppfattning vad gäller de nationellt fridlysta arterna enligt 8 § artskyddsförordningen är att det behöver finnas en risk för påverkan på artens bevarandestatus i området för att utlösa förbuden i artskyddsförordningen.

Det förekommer fynd av långskaftad svanmossa på ca 2 km avstånd från förekomsten inom verksamhetsområdet. Länsstyrelsen uppfattar att ianspråktagande av lokalen inom verksamhetsområdet inte påverkar bevarandestatus på lokal, regional eller nationell nivå och att dispens därmed inte krävs för den påverkan som följer av markanspråket.

Liksom för myrbräcka anser länsstyrelsen att en åtgärd om att flytta beståndet *bör* vidtas för att så långt möjligt begränsa påverkan på den lokala populationen i så stor utsträckning som möjligt och som kompensationsåtgärd.

5 Dammsäkerhet

5.1 Inställning

Länsstyrelsen anser att det för närvarande inte är möjligt att ta ställning till bolagets yrkanden om (2b) att anlägga ett nytt sandmagasin med tillhörande dammar till krönhöjden + 565 m (RH 2000), (2c) utförande av åtgärder på, och bibehållande av, nya och befintliga dammar, inklusive förstärkningsåtgärder och anläggande av nödutskovströsklar, (2d) schaktning i samt bortledning av vatten från befintligt sandmagasin och klarningsmagasin, (2g) anläggande av magasin för

dagvattenuppsamling, (2h) dämning av vatten genom anläggande av dammar vid sand- och klarningsmagasin m.m.

Länsstyrelsen bedömer att det föreligger brister i det underlag som bolaget har redovisat som grund för framställda yrkanden och att underlaget därför bör kompletteras.

5.1.1 Behov av kompletteringar

- Länsstyrelsen har inte kunnat finna fullständiga stabilitetsberäkningar, däribland underbilaga till vilken det hänvisas att beräkningsfallen ska vara redovisade. Det är en brist att samtliga analyserade stabilitetsberäkningar som det refereras till inte tycks vara redovisade. Stabilitetsberäkningarna bör därför kompletteras.
- Länsstyrelsen har inte kunnat finna några uppgifter i bolagets ansökningshandlingar huruvida sökt nytt sandmagasin med tillhörande dammar och delvis ombyggt lever upp till, respektive i förekommande fall inte lever upp till vad som föreskrivs i alla relevanta avseenden i RIDAS/Gruv-RIDAS. Det uppfattar länsstyrelsen är en brist som måste läkas genom att bolaget lämnar sådan redovisning. Detta gäller även för klarningsmagasinet med tillhörande dammar.
- För det fall att sökt påbyggnad inte kan anses leva upp till Gruv-RIDAS tvingande regler respektive rekommendationer för gruvföretag måste i annat fall lämpliga anpassnings och avhjälpandeåtgärder redovisas av bolaget.
- Vidare anser länsstyrelsen att det är en brist att bolaget inte har redovisat hur sökta dammar planeras utformas med hänsyn till de oklarheter som länsstyrelsen uppfattar föreligger i fråga om grundläggningförhållanden på platsen för det nya sandmagasinet. Bolaget bör klargöra detta.
- Länsstyrelsen anser att bolaget bör redogöra för vad den sakkunnige har efterfrågat (aktbilaga 219). Allt i syfte att möjliggöra en bedömning av bolagets yrkanden i fråga om anläggande av sand- och klarningsmagasin med därtill hörande dammar och dämningnivåer med mera.

5.2 Utveckling av talan

5.2.1 Förutsättningar

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget, framställt yrkanden enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken, däribland att (2b) anlägga ett nytt sandmagasin med tillhörande dammar till krönhöjden + 565 m (RH 2000), (2c) utförande av åtgärder på, och bibehållande av, nya och befintliga dammar, inklusive förstärkningsåtgärder och anläggande av nödutskovströsklar, (2d) schaktning i samt bortledande av vatten från befintligt sandmagasin och klarningsmagasin, (2g) anläggande av magasin för dagvattenuppsamling, (2h) dämning av vatten genom anläggande av dammar vid sand- och klarningsmagasin m.m. Till detta kommer yrkande såvitt avser sandmagasinet att (1b) deponering av 30 miljoner ton anrikningssand, 30 000 ton gruvslam samt 5 000 ton slam från reningsprocesser.

Designen på de nya dränerande utåtdammarna innebär enligt bolaget att inget vatten förväntas däckas i magasinet, vilket i sin tur inte ställer krav på en stabil beach för kommande dammhöjning. Enligt bolaget är syftet med magasinet att däckas in anrikningssand. Processvatten och nederbörd avses inte under normala förhållanden däckas i magasinet, utan dräneras genom dammarna. Dränagevatten från sandmagasinet kommer därefter att samlas upp via dränagediken i lågpunkter nedströms dammarna och pumpas till klarningsmagasinet. En typsektion för dränerande damm till nya sandmagasinet finns redovisad i Figur 29 (s. 53).

Enligt bolaget kommer det att krävas stora mängder dammbyggnadsmaterial av olika fraktioner för att bygga de nya dammkropparna kring det nya sandmagasinet och en del mängder för att återuppbygga och reparera de befintliga dammarna kring befintligt sand- och klarningsmagasin. Bolaget hänvisar (s. 53) till en tabell 10 som länsstyrelsen emellertid inte har kunnat finna.

Stabilitetsberäkningar

Länsstyrelsen konstaterar att det av utredningen (s. 7-8) framgår att fallet dimensionerande läckage betraktas som det största läckagefallet som kan tänkas uppkomma genom dammen under dess livslängd. I beräkningarna modelleras det som att dammens filter och övergångslager har förlorat sina funktioner och att hela dammen fungerar som en homogen zon med samma genomsläpplighet som stödfyllningen, bortsett från tåstenen som har oförändrade egenskaper. Samtidigt antas det att undergrunden har en låg genomsläpplighet.

Länsstyrelsen har inte kunnat finna bilaga 1 till utredningen till vilken det hänvisas att beräkningsfallen ska vara redovisade. Det är en brist att samtliga analyserade stabilitetsberäkningar som det refereras till inte tycks vara redovisade.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att bolaget även klargör och visar huruvida det med säkerhet är möjligt att få tag på de stora mängder dammbyggnadsmaterial av olika fraktioner som krävs för att bygga de nya dammkropparna kring det nya sandmagasinet. Likaså för att återuppbygga och reparera de befintliga dammarna kring befintligt sand- och klarningsmagasin.

I annat fall menar länsstyrelsen att det inte kan förutsättas att sandmagasinets dammar med säkerhet kommer att kunna konstrueras enligt GruvRIDAS och så att inget vatten förväntas dämmas i magasinet under någon del under året. Länsstyrelsen anser att det inte kan uteslutas att infrysning av dränerade vatten kan medföra att delar av sandmagasinets dammar inte blir med självklarhet dränerande.. Bolaget bör klargöra hur det har bedömt sådan risk.

Anledningen till att frågan om huruvida erforderliga materialmängder står att finna är även viktig eftersom det kan inverka på genomförda stabilitetsberäkningars relevans. Som helt riktigt framgår av aktbilaga 10 (s. 14), behöver nya stabilitetsberäkningar genomföras utgåendes från de materialegenskaper som tillgängliga dammbyggnadsmaterial besitter, allt i syfte för att undersöka hur det i så fall påverkar dammens stabilitet.

Länsstyrelsen har inte heller uppfattat hur den successiva urgrävningen av tidigare deponerad sand vid Ö-dammen (lågpunkt) inför anläggande och påbyggnad av sandmagasinets dammar ska genomföras, samtidigt som länsstyrelsen uppfattar att urgrävning av tidigare deponerad anrikningssand ska genomföras nedanför samma damm inne i befintligt sandmagasin. Likaså hur det inverkar på stabiliteten i omgivande anrikningssand.

Tillämpning av GruvRIDAS

Länsstyrelsen har tagit del både av den underliggande geotekniska utredningen PM Geoteknik Viscaria, TCS (Bilaga A3-C), samt utredningen Viscaria nytt sandmagasin – Genomströmnings- och stabilitetsberäkningar, TCS (aktbilaga 10).

Bolaget har genom senare PM redovisat genomströmnings- och släntstabilitetsberäkningar för en bedömd kritisk tvärsektion av dammen i nytt sandmagasin i Viscaria vid dammens planerade sluthöjd.

Vid slutlig dammhöjd kommer dammen som högst vara 54 meter vid sektion cirka 1+200 (lågpunkt 1). Dammkrönet kommer vid den slutliga höjningen av dammen att ligga på höjdnivån +565.

Som nämnts ovan har länsstyrelsen uppfattat att bolaget menar att de nya dränerande utåtdammarna innebär att inget vatten förväntas dämmas i magasinet. Samtidigt ska det befintliga klarningsmagasinet modifieras och anpassas för sökt verksamhet.

Länsstyrelsen har emellertid inte kunnat finna några uppgifter i bolagets ansökningshandlingar huruvida sökt nytt sandmagasin med tillhörande dammar och delvis ombyggt lever upp till, respektive i förekommande fall inte lever upp till vad som föreskrivs i alla relevanta avseenden i RIDAS/Gruv-RIDAS. Det uppfattar länsstyrelsen är en brist som måste läkas genom att bolaget lämnar sådan redovisning. Detta gäller även för klarningsmagasinet med tillhörande dammar.

För det fall att sökt påbyggnad inte kan anses leva upp till Gruv-RIDAS tvingande regler respektive rekommendationer för gruvföretag måste i annat fall lämpliga anpassnings och avhjälpandeåtgärder redovisas av bolaget. Dessa reglers betydelse för dammsäkerhet och funktion framgår bland annat av MÖD 680-08 och MÖD 2005:24.

Vidare anser länsstyrelsen att det är en brist att bolaget inte har redovisat hur sökta dammar planeras utformas med hänsyn till de oklarheter som länsstyrelsen uppfattar föreligger i fråga om grundläggningsförhållanden på platsen för det nya sandmagasinet.

Av den underliggande geotekniska utredningen PM Geoteknik Viscaria, TCS (Bilaga A3-C, s. 14) framgår bland annat att den sprickzon som går tvärs genom magasinet i nordostlig-sydvästlig riktning kan innebära en läckväg för vatten från befintligt sandmagasin (och således även nytt magasin), österut och ut ur magasinet. Enligt utredningen finns således en betydande risk att berggrunden under Ö dammen i samband med grundläggning behöver ridåinjekteras.

Likaså bör bolaget redogöra för hur det avser att hantera uppgifterna (s. 129) ifråga om att läget där nytt magasin växer in över befintligt sandmagasin, cirka längdmätning 900 för Ö dammen, har torvdjupet uppskattats till cirka 3-4 meter utifrån resultat från georadarundersökningarna.

Från CPT-undersökningarna i anrikningssanden i befintliga sandmagasinets västra del har fastställts att djupet till fast mark till cirka 5 meter. På platsen visade sig även anrikningssanden vara mycket finkornig, och enligt Bilaga A3-C bedöms inte vara lämplig för

grundläggning av dammar. Under anrikningssanden finns dessutom torven kvarlämnad.

Länsstyrelsen anser att det inte endast är frågor som ska adresseras till projekteringen av sand- och klarningsmagasinets dammar. Frågan har även bäring på tillåtlighet och om ett tillstånd behöver förenas med föreskrifter om särskilda åtgärder och/eller villkor med hänsyn till dammsäkerhet.

Sakkunnighetsutlåtande

Vad beträffar den sakkunnighetsgranskning av dammsäkerhetsfrågor som mark- och miljödomstolen har förordnat Dag Ygland att företa i målet enligt 22 kap. 12 § miljöbalken, anser länsstyrelsen att bolaget bör redogöra för vad den sakkunnige har efterfrågat (aktbilaga 219). Allt i syfte att möjliggöra en bedömning av bolagets yrkanden i fråga om anläggande av sand- och klarningsmagasin med därtill hörande dammar och dämmningsnivåer med mera.

6 Rennäring

6.1 Inställning

Länsstyrelsen anser att de villkor och andra skyddsåtgärder som bolaget har föreslagit inte är tillräckliga, alternativt inte tillräckligt tydligt formulerade att förena sökt tillstånd med gentemot det allmänna rennäringensintresset. Det senare avser de kompensationsåtgärder som bolaget överväger.

Länsstyrelsen uppfattar att samtliga villkor endast förpliktigar bolaget att hålla samråd med Laevas och Gabna samebyar i olika avseenden, vilket länsstyrelsen inte är tillräckligt.

6.1.1 Behov av kompletteringar

Länsstyrelsen bedömer att den redogörelse av störningar som den sökta verksamheten kan komma att ge upphov till inte är tillräcklig. Länsstyrelsen anser att bolaget inte har redovisat en samlad störningsbild som kan påverka det allmänna rennäringensintresset i berört område. Vidare anser länsstyrelsen att bolaget endast har redovisat hur bullerutbredning från verksamheten kan inverka på rennäringen. Bolaget behöver komplettera redovisningen med en samlad störningsbild (vibrationer, luftstöt vågor och damning).

6.2 Utveckling av talan

6.2.1 Förutsättningar

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att tillåtligheten av den sökta verksamhetens påverkan på användningen av berörda mark- och vattenområden (miljöbalkens hushållningsregler) enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, har behandlats genom Bergsstatens beslut om bearbetningskoncession enligt minerallagen.

Eftersom länsstyrelsen har uppfattat att bolaget genom ansökningshandlingarna i målet, har identifierat att den sökta verksamhetens påverkan och effekter i hög grad träffar sådana markanvändningsfrågor som har prövats enligt ovan, redogör länsstyrelsen för de påverkansfrågor som myndigheten uppfattar inte har bedömts och prövats i övrigt enligt miljöbalken. Det avser i allt väsentligt tillämpningen av 1 kap. och 2 kap. miljöbalken. Det är således primärt fråga om att bedöma om och på vilket sätt den sökta verksamheten ska få bedrivas (miljökrav).

6.2.2 Skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått

Med ledning av vad som hittills har framkommit genom bolagets ansökningshandlingar med därtill hörande miljökonsekvensbeskrivning, bedömer länsstyrelsen att den sökta verksamheten sannolikt kommer att ge upphov till ett flertal, direkta, indirekta och kumulativa negativa effekter på det allmänna rennäringsintresset i anslutning till Viscariaområdet.

Länsstyrelsen bedömer att den påverkan sökta verksamheten sannolikt kommer att leda till skada eller olägenhet för det allmänna rennäringsintresset, utöver vad som redan tidigare har ägt rum som konsekvens av tidigare gruvbrytning. Detta gäller framför allt möjligheten för renskötseln att kunna använda den sedan tidigare hävdade flyttleden, även kallad ”norra flyttleden” när så behövs, men som numera tycks vara avförd såsom riksintresse och delvis kringskuren.

I motsats till vad bolaget har anfört om ledens numera obetydliga funktion (aktbilaga 75, s. 72, punkt 327), bedömer länsstyrelsen att denna led, även om den nu i praktiken har en delvis annan sträckning, alltjämt utgör en viktig funktionell del för det allmänna rennäringsintresset i sin helhet i området. Den besitter därigenom värden som under vissa tider på året kan vara i paritet med ett formellt hävdad riksintresse för rennäringen, det vill säga snarlikt den så kallade huvudflyttleden i söder.

Vidare bedömer länsstyrelsen att ianspråkstagandet av det enligt minerallagen för den tidigare verksamheten anvisade markområdet, sannolikt har bidragit till de påtagligt minskade möjligheter för det allmänna rennäringsintresset att nyttja uppsamlingsområden. Detsamma gäller det rastbetesområde som finns väst-nordväst om den sökta verksamheten och då inte endast genom minskad areal.

Genom att den nu aktuella sökta återupptagna verksamheten, som kommer att bli större i omfattning än vad den tidigare gruvverksamheten i Viscaria var, bedömer länsstyrelsen även att det sannolikt kommer att bli fråga om ytterligare negativa konsekvenser för det allmänna rennäringsintresset. Detta som en konsekvens av att i synnerhet dagbrottsbrytningen i de olika malmkropparna, kommer ge upphov till störningar i form av buller, vibrationer, luftstöt vågor och damning. Detta särskilt för renar som antingen passerar, eller vistas i anslutning till verksamhetsområdet.

Länsstyrelsen bedömer att den så kallade influenszon med avseende på bullerutbredning som bolaget har redovisat i den rennäringsanalys som tidigare har getts in i målet (Bilaga B16, s. 14, figur 5.2, Swedish Geological AB) visar att det endast utgåendes från ett bullerstörningsperspektiv, är fråga om ett potentiellt stort störningsområde gentemot rennäringsintresset. En brist i redovisningen är dock att den samlade potentiella störningsbilden (störning från vibrationer, luftstöt vågor och damning) inte redovisas.

Mot bakgrund av att bolaget genom kompletteringen den 7 oktober 2022 (aktbilaga 75, punkt 331, s. 75) har kommenterat påverkan på flyttleden norr om Viscariaområdet - med hänvisning till skogslandskapets reducerande påverkan från buller och synintryck - ställer sig länsstyrelsen frågande till hur bolaget säkerställer att störningarna från verksamheten påtagligt begränsas.

Länsstyrelsen har i detta fall inte uppfattat att bolaget har föreslagit några särskilda villkor eller försiktighetsmått i syfte att påtagligt begränsa störningar från exempelvis buller, sprängning, eller andra aktiviteter såsom tippning av gråberg, under sådana tider som renar passerar eller vistas i anslutning till Viscariaområdet. Detta oaktat hur kort tid det än må vara fråga om. En viktig aspekt är även att renarna måste få möjlighet att invänta flytt och samtidigt vila samband med att de ska passera området. Vid sådana situationer anser länsstyrelsen att det krävs lugn och ro för renarna. Det anser länsstyrelsen även motiverar ett starkt behov av skyddsåtgärder i syfte att minska störningar och oro för renarna.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget som en konsekvens av sin egna bedömning i påverkansfrågan, har föreslagit ett antal villkor som kan uppfattas vara i syfte att begränsa verksamhetens påverkan på rennäringsen.

Av den till ansökningshandlingarna hörande kompletterande utredningen (PM, bilaga B.16-A, ny, Ecogain), framgår förslag till tre villkor kopplat till rennäringsfrågan (s. 2) vilka benämns a), b) och c) enligt följande:

a) Bolaget ska under Viscariagruvans drifttid årligen genomföra samråd med Laevas och Gabna samebyar avseende åtgärder för att begränsa det intrång eller den störning som verksamheten kan innebära för renskötseln i området, såvida inte bolaget och respektive sameby är överens om att samråd inte behövs. Genomfört samråd ska redovisas till tillsynsmyndigheten i bolagets miljörapport.

b) Bolaget ska efter samråd med Laevas och Gabna samebyar samt tillsynsmyndigheten utforma och uppföra skyddsstängsel kring verksamhetsområdet och därefter kontrollera stängslet minst två gånger på år.

c) Bolaget ska efter samråd med Laevas sameby och tillsynsmyndigheten vidta åtgärder för att ändra sträckningen av befintlig flyttled samt befintligt spärrstängsel.

Länsstyrelsen uppfattar att samtliga villkor endast förpliktigar bolaget att hålla samråd med Laevas och Gabna samebyar i olika avseenden. Endast ett av villkorsförslagen b), ålägger bolaget en konkret skyddsåtgärd i form av att uppföra ett skyddsstängsel och sedan kontrollera det. Det anser länsstyrelsen inte är tillräckligt att förena ett tillstånd med.

Därutöver har länsstyrelsen uppfattat att bolaget överväger stödåtgärder för att samebyn som verkar inom ramen för det allmänna rennäringsintresset ska klara en samlad flytt på ett smidigt sätt, men att den frågan ännu inte har utretts färdigt (aktbilaga 75, s. 72-73, punkt 328). Det anser länsstyrelsen är en positiv ansats i störningsfrågan, som myndigheten avser att återkomma till.

Vidare anser länsstyrelsen att det är positivt att bolaget med hänvisning till ovan nämnda PM (se bilaga B.16-A, ny, Ecogain), hänvisar till kompensationsåtgärder för att vidmakthålla och stärka betesresurserna i vinterbeteslandet inom vilket samebyn Laevas verkar. Länsstyrelsen avser att återkomma till denna fråga. För att en sådan kompensationsåtgärd ska kunna komma ifråga anser länsstyrelsen att bolaget senast under huvudförhandling i målet, bör redovisa hur ett långsiktigt skydd ska säkerställas för en sådan kompensationsåtgärd.

Detta i synnerhet som det är fråga om betesresurser som tar lång tid att växa till.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-225 50 00 eller via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 7215-2022 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i yttrandet

Beslutet om yttrandet har fattats av enhetschef Anna-Carin Ohlsson med David Berggård som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Erika Filppa samt handläggare från miljöanalysenheten, naturresurs- och rennäringsenheten, och naturmiljöenheten medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.